

REFERAT Klima-, Natur- og Miljøudvalget d. 13-04-2026

Mødedato Mandag d. 13. april 2026 kl. 12:30

Mødested Mødelokale 1, Kirketorvet 1

Indholdsfortegnelse

TEMA - Økolariet - introduktion og besøg.....	3
TEMA - Grøn Trepert i Vejle Kommune.....	4
Status på fjernvarmeudrulning i Vejle Kommune.....	10
Orientering om Marin Naturnationalpark Lillebælt.....	11
Orientering om pesticider i drikkevand - status for Vejle Kommune.....	12
Opfølgning på Ankestyrelsens brev om manglende beskyttelse i BNBO (boringsnære beskyttelsesområder).....	14
Orientering om Klimapuljen og Borgernes Grønne Omstillingspulje i Klima-, Natur- og Miljøudvalget.....	16
Ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Munkebjerg friskole.....	18
Drøftelse af Klimadag i Vejle og Klimaprisen 2026.....	20
Ansøgning til klimapuljen - Minifestival om biobaserede byggematerialer.....	23
Deltagelse i Kommunale aktiviteter.....	25
Meddelelser.....	26
Nyt fra vores udpegede medlemmer.....	27
Digital godkendelse af beslutningsprotokol.....	28

Punkt 50: TEMA - Økolariet - introduktion og besøg

00.01.00-A00-17-23

Resumé

Økolariet er et kommunalt videns- og oplevelsescenter, der arbejder i krydsfeltet mellem natur, miljø, klima og dannelse. Gennem sanselige og involverende formidlingsformer bidrager Økolariet til at styrke børn, unge og borgernes forståelse for bæredygtighed og handlekompentence i relation til den grønne omstilling. Udvalget introduceres til Økolariets arbejde, funktion og det igangværende arbejde om Økolariets fremtid.

Sagsfremstilling

Klima-, Natur- og Miljøudvalget introduceres til Økolariets arbejde, metoder og udviklingsarbejde med fremtidens Økolariet. Introduktionen er en kombination af oplæg og besøg og vil indeholde:

- Introduktion til Økolariets kerneopgave
- Økolariet i tal
- Udvalgte hovedpointer fra en gennemført adfærdsundersøgelse
- Økolariet i udvikling. Spor 1 - Spor 2
- Rundvisning i Økolariets faciliteter og udstillinger.

Klima og resiliensvurdering

Økolariet er en væsentlig videnskilde for klima, natur og bæredygtighed, og et værktøj til at opfordre til grøn og resiliensadfærd fra borgerne.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles i Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Administrativ tilføjelse

at orienteringen tages til efterretning.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget tager orienteringen til efterretning og deltager i det planlagte besøg i Økolariet.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 51: TEMA - Grøn Trepert i Vejle Kommune

01.18.00-P15-1-25

Resumé

Den Grønne Trepert er en national indsats, der skal omlægge 16,5 % af Danmarks landbrugsareal til vådområder, skov og natur for at forbedre vandmiljø, biodiversitet og klima, samtidig med at der sikres plads til et levedygtigt landbrug. Kommunerne har en nøglerolle som planlægnings- og miljømyndighed. Der er i 2025 etableret et godt og tillidsfuldt samarbejde med de lokale landbrugsorganisationer og Danmarks Naturfredningsforening i Vejle Kommunes Grønne Trepert. Vejle Kommune er en del af 5 Lokale Treparter, der har udarbejdet omlægningsplaner, der viser, hvordan vi sammen med nabokommunerne kan nå målsætningerne i den Grønne Trepert. Omlægningsplanerne er såkaldte potentialekort, som løbende skal tilpasses når vi bliver klogere på hvad der kan lade sig gøre - og integrerer nye arealer til skov og sammenhængende natur. Alle omlægningsprojekter baserer sig på frivillig lodsejerdeltagelse.

Sagsfremstilling

Den Grønne Trepert er en national strategi for omlægning af ca. 16,5 % af landbrugsarealet i Danmark til vådområder, skov og natur. Omlægningen skal bidrage til at forbedre vandmiljøet, sænke landbrugets klimabelastning, sikre bedre vilkår for natur, biodiversitet og drikkevandsbeskyttelse - og samtidig sikre grundlag for et levedygtigt landbrug i fremtiden.

Kommunerne indtager en central rolle i implementering af den Grønne Trepert som både planlægnings-, miljø- og vandmyndighed, samt projekt og procesfacilitator for samarbejdet mellem lodsejere, landbrugsorganisationer, Danmarks Naturfredningsforening og nabokommuner i de Lokale Treparter.

Grøn Trepert bygger på landspolitiske aftaler, lovgivning og EUs direktiver

Grøn Trepert bygger på tre landspolitiske aftaler:

- **Aftale om et Grøn Danmark:** Den første aftale fra juni 2024 indgået mellem Regeringen og en lang række interesseorganisationer (Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevarerforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri, Kommunernes Landsforening og CONCITO). Aftalen opstiller de overordnede målsætninger og virkemidler i arealomlægningen, herunder etableringen af Den Grønne Arealfond, CO2-afgift på lavbundsgrunde, og øget kvælstofregulering, samt implementering gennem lokalt samarbejde på tværs af parterne.
- **Aftale om implementering af et Grøn Danmark:** Efterfølgende indgik regeringen i november 2024 et bredt forlig med en række af Folketingets partier (Venstre, Moderaterne, Konservative, Socialdemokratiet, SF, Radikale Venstre og Liberal Alliance). Her udmøntes Aftale om et Grøn Danmark i et konkret kvælstofindsatsbehov, tidsplaner, virkemidler, og finansiering, herunder 43 mia. til arealomlægning i regi af Den Grønne Arealfond.
- **Aftale om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen:** De politiske aftaler med interesseorganisationer og folketinget dannede grundlag for en aftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og Kommunernes Landsforening i december 2024, der beskriver kommunernes opgaver i forbindelse med implementeringen af den Grønne Trepert, samt den finansiering, der følger med.

Den Grønne Trepert blev etableret for at understøtte, at Danmark kan leve op til de målsætninger, der er opstillet i national og EU-lovgivning på området. Det omfatter:

- **EU's Vandrammedirektiv**, som forpligter Danmark og de øvrige medlemslande til at beskytte og forbedre vandmiljøet, herunder at bremse udvaskningen af næringsstoffer og opnå "god økologisk tilstand" senest i 2027, og som er omsat til en serie af vandmiljøplaner i Danmark
- **EU's naturgenopretningsforordning**, som forpligter Danmark og de øvrige medlemslande til at vende tabet af biodiversitet og sikre min. 20 % beskyttet eller strengt beskyttet natur inden 2030,
- **Klimaloven og Landbrugsaftalen**, som foreskriver at Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser med 70 % i 2030, hvor landbrugssektoren skal bidrage med 55-65 % reduktion senest i 2030.

De nationale målsætninger og virkemidler i den Grønne Trepert

De politiske aftaler opstiller følgende målsætninger for den Grønne Trepert på nationalt niveau:

- **Reduktion af kvælstofudledningen** til vandmiljøet på 13.780 tons kvælstof pr. år senest i 2030 gennem arealomlægning og markregulering.
- **Reduktion af drivhusgasudledningerne** fra landbruget gennem udtagning af 140.000 hektar (ha) lavbundsgrunde, teknologiudvikling (fx biogas, pyrolyse og foderstofilsætning) og skovrejsning, samt CO2-afgift fra 2028.
- **Skovrejsning** på 250.000 hektar frem mod 2045, herunder 100.000 ha "urørt" skov som understøtter natur og biodiversitet.

- **Beskyttelse og genopretning af naturen** på 20 % af Danmarks areal senest i 2030.

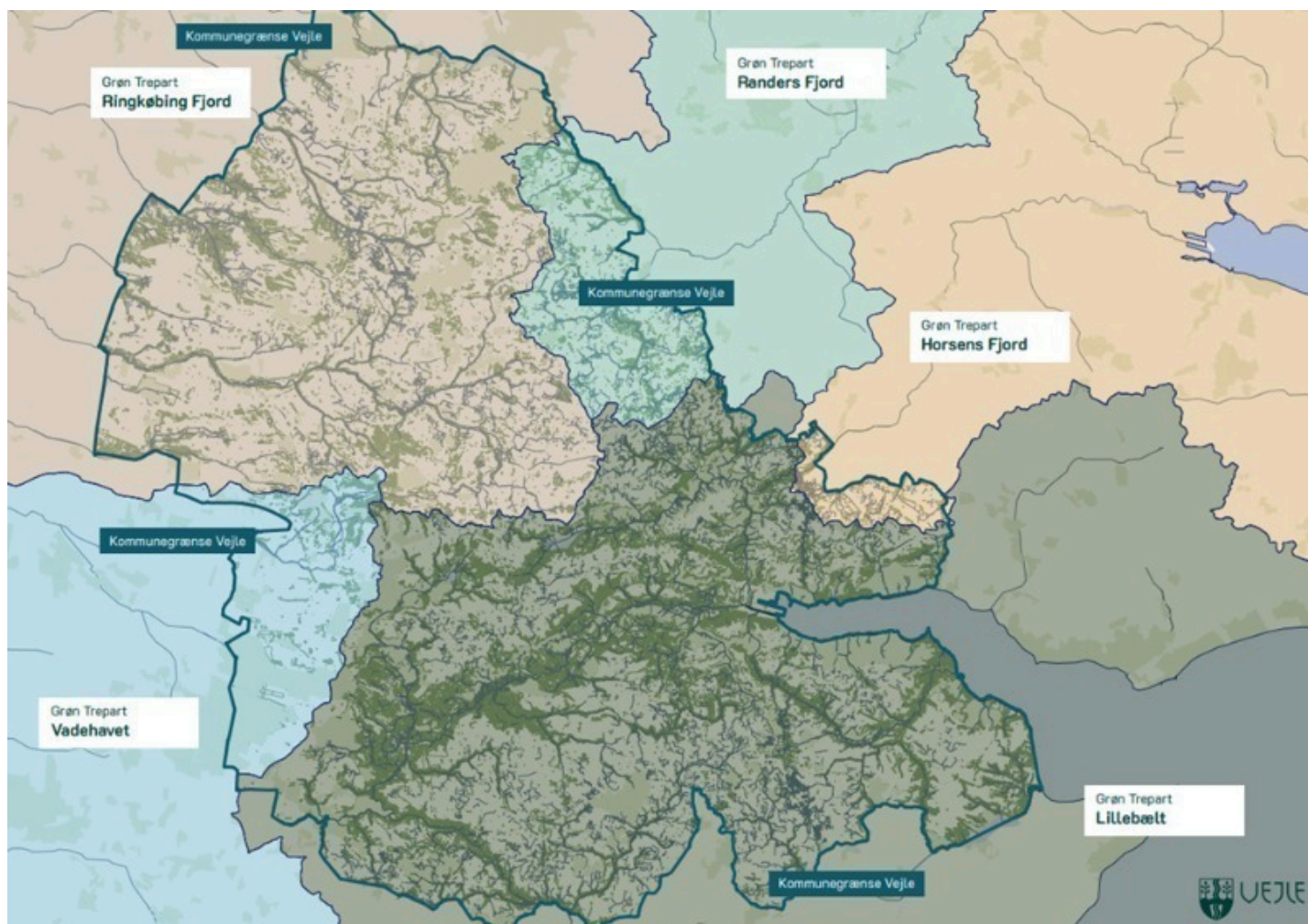
Det centrale middel til at nå disse mål er lodsejernes frivillige omlægning af landbrugsarealer til vådområder, skov og natur mod kompensation for værditab, jordbytte eller opkøb af jord og ejendomme. Der er afsat 43 mia. kr. fra 2025 til 2045 til dette formål. For at sikre stærke incitamentter til arealomlægning for lodsejerne indeholder aftalerne også en ny og strammere regulering af landbrugets kvælstofudledninger fra 2027, samt en CO₂-afgift fra 2028.

Lokale treparter laver omlægningsplaner - kommunerne står for planlægning og implementering

De politiske aftaler giver kommunerne ansvaret for organisering af 23 "Lokale Treparter", hvor kommunalpolitikkerne, Naturstyrelsen, repræsentanter fra Landbrug og Fødevarer og Dansk Naturfredningsforening arbejder sammen om at realisere målsætningerne i den Grønne Trepert. De Lokale Trepert er samarbejdsorganer, som skal understøtte koordinering, samarbejde og helhedstænkning på tværs af kommunegrænser og spiller derfor en central rolle i implementeringen af omlægningsindsatsen under den Grønne Trepert.

Vejle Kommunes geografi indgår i fem lokale treparter (se figur 1), hvoraf Klima-, Natur- og Miljøudvalget har valgt at kommunen skal være aktive medlemmer i to lokale treparter (Lillebælt/Jylland og Ringkøbing Fjord) og passivt medlem i tre lokale treparter (Vadehavet, Horsens og Randers Fjord).

Figur 1 - Lokale Treparter som Vejle Kommune er en del af

Hver Lokal Trepert har ansvaret for at udarbejde en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. Omlægningsplanen skal vise vejen til målindfrielse af kvælstof og lavbundsindsatsen, og så vidt muligt identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til skovrejsning og beskyttet natur. Selvom det er de lokale treparter der udarbejder omlægningsplanen, så er det kommunerne der har ansvaret for planlægning, projektudvikling og -implementering, samt myndighedsbehandling indenfor deres egen geografi.

Omlægningsindsatsen omfatter en række forskellige virkemidler, fx udtagning af kulstofrige lavbundsjord, vådområder, små vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet (se overblik i tabel 1).

Tabel 1 - Virkemidler til arealomlægning

Virkemiddel	Hvad er det?	Hvorfor er det vigtigt?
Vådømråder	Områder, hvor vandet får lov at stå → genskaber naturlige vandmiljøer	Reducerer kvælstofudledning, mindsker iltsvind og skaber natur
Lavbundsprojekter	Udtagning af lavbundsjord (fugtige marker) fra dyrkning	Mindsker CO ₂ -udledning fra jorden og forbedrer biodiversitet
Skovrejsning	Plantning af ny skov på landbrugsjord	Binder CO ₂ , giver levesteder til dyr og rekreative områder
Ekstensivering	Mindre intensiv landbrugsdrift (mindre gødning og sprøjtning)	Beskytter naturen, forbedrer jordens sundhed og biodiversitet
Minivådømråder	Små kunstige vådømråder ved marker	Fanger kvælstof fra drænvand, forbedrer vandmiljøet lokalt

Omlægningsplanerne er såkaldte potentialekort. De vil ændre sig over de kommende år, efterhånden som det viser sig hvilke af de indtegnede omlægningsprojekter, der kan realiseres i praksis. Potentialekortet forpligter IKKE lodsejerne til at omlægge eller afstå jord, men giver et samlet overblik over de fælles muligheder for at nå målene i den Grønne Trepert.

Se [Potentialekortet for Grøn Trepert i Vejle Kommune - Vejle Kommune](#)

Samarbejde i Vejle Kommunes Grønne Trepert

For at understøtte det lokale samarbejde om Grøn Trepert etablerede Klima-, Natur- og Miljøudvalget i starten af 2025 ”Vejle Kommunes Grønne Trepert”, hvor de lokale landbrugsorganisationer er repræsenteret af formanden for Vejle Fredericia Landboforening og Danmarks Naturfredningsforening ved den lokale Vejle-afdelings formand. Klima- Natur- og Miljøudvalgets formand er også formand for den Kommunale Grønne Trepert.

Den Kommunale Grønne Trepert har hjulpet med at sætte den politiske ramme for udarbejdelse af omlægningsplanen i Vejle Kommune og skabe samarbejde om og fælles forståelse for opgaven på tværs af interessenterne og de fem lokale treparter, som kommunen er en del af. Den Kommunale Trepert fortsætter sit arbejde i 2026, når potentialekortet skal videreudvikles, implementeres og revideres, så det fortsat er en fælles bestræbelse at nå målene i den Grønne Trepert.

Lodsejernes medvirken i arealomlægningsprojekter under Grøn Trepert er frivillig. Derfor har mobilisering og involvering af lodsejerne været en central del af arbejdet med at udvikle omlægningsplanen for Vejle Kommune, og vil være en lige så central del af implementeringen af de konkrete arealomlægningsprojekter. Samtidig har den bredere offentlighed en interesse i omlægningsplanen, som kommer til at påvirke mange lokalsamfund og den samlede udvikling af Vejle Kommune.

Potentialekortet for Vejle Kommune

De skitseprojekter, der indgår i Vejle Kommunes potentialekort er blevet til i tæt samarbejde mellem landbrugets rådgivere, udtagningskonsulenter, frivillige fra Danmarks Naturfredningsforening og de faglige medarbejdere i Teknik og Miljøforvaltningen. De skitseprojekter der indgår i potentialekortet er udviklet med afsæt i følgende:

- **Rammer for målopnåelse, kvælstofeffekt og naturpotentiale** fra de lokale treparter, samt de principper og kriterier som den Kommunale Trepert har opstillet for udarbejdelse af omlægningsplanen i Vejle Kommune,
- **Arealforslag fra lodsejerne** i Vejle Kommune (+2000 ha.), som giver indtryk af, hvor der er lodsejeropbakning til arealomlægning.
- **Analyse af potentielle arealsynergier** i Vejle Kommune udarbejdet af Teknik og Miljø og andre relevante arealanalyser fra fx SEGES, de danske universiteter, Ministeriet for Grøn Trepert m.fl., som viser hvor der kan foretages arealeffektiv udtagning.

Omlægningsplanen er udarbejdet den statslige IT-plattform MARS og består af projekter, der bruger forskellige virkemidler (se tabel 1) og kan være på forskellige stadier:

- **Igangværende projekter:** Omlægningsprojekter som har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagt, og som i forskellig grad gennemgået den nødvendige lodsejerinddragelse og myndighedsbehandling, der gør, at projekternes placering er offentligt kendt.

- **Skitseprojekter:** Forslag til fremtidige projekter, som har undergået en lav grad af lodsejer-, borger- og interessentinvolvering. De er heller ikke myndighedsbehandlet iht. gældende lovgivning. Dette sker først senere, efterhånden som projekterne konkretiseres og realiseres.

Alle lodsejere, hvis jord er indtegnet i potentialekortet som enten skitse- eller igangværende projekt er informeret via brev i E-boks, de er blevet inviteret til orienteringsmøder og har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektforslagene. Bemærkningerne vil blive behandlet i forbindelse med forundersøgelser af de enkelte projekter og revision af omlægningsplanen i 2026 og frem.

Potentialekortet for Vejle Kommune omfatter i hovedtræk:

- **Antal projekter:** 147 projekter, hvoraf ca. 66 % er skitseprojekter, mens ca. 50 % er skovrejsningsprojekter på mindre end 5 ha. som derfor kun bidrager med 10 % af det samlede projektareal i potentialekortet,
- **Areal:** Ca. 9888 hektar af ud af kommunens samlede areal på 105.993 hektar indgår i potentialekortet, hvilket svarer til ca. 9,3 %. Samlet set omfatter potentialekortet 12 % af landbrugsjorden i Vejle Kommune - fortrinsvis arealer, der er ekstensivt udnyttede,
- **Virkemidler:** Vådområder og lavbundsprojekter står tilsammen for 8432 ha., hvilket svarer til ca. 85 % af det samlede areal, som er udpeget i potentialekortet. De sidste 15 % omfatter skovrejsning og minivådområder,
- **Kvælstofreduktion:** Potentialekortet indeholder projekter med en samlet kvælstofeffekt på 609,6 tons kvælstof pr. år, hvilket svarer til ca. 158 % målopfyldelse, når reduktionskravene til de enkelte vandoplande fordeles efter kommunernes andel heraf,
- **Udtagning af lavbundsjord:** Potentialekortets projekter indeholder 2072 ha. lavbundsjord, fortrinsvis i den nordvestlige del af kommunen,
- **Skovrejsning:** Der indgår 1045 hektar skovrejsningsprojekter. Der er kun indtegnet areal til skov på områder, hvor lodsejer har udtrykt interesse herfor,
- **Natur:** Der indgår områder med naturpotentiale svarende til 1394 ha. Naturpotentiale er kun indtegnet på områder, hvor der er et skitseprojekt baseret på andre virkemidler, fx lavbunds- eller vådområdeprojekt, og hvor der er overlap med universiteternes anbefalinger til beskyttet natur.

Politisk godkendelse af omlægningsplanen

I efteråret 2025 blev der opnået konsensus om omlægningsplanerne i alle de fem Lokale Treparter som Vejle Kommune er en del af, og alle omlægningsplanerne blev fagligt verificeret af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Byrådet i Vejle Kommune har principvedtaget omlægningsplanerne for alle de fem lokale trepartar kommunen er en del af den 17. december 2025. Med principvedtagelsen har kommunalbestyrelsen tilsluttet sig, at Vejle Kommune og de Lokale Treparter arbejder videre med projekterne i omlægningsplanerne.

Principvedtagelsen er ikke bindende for de enkelte omlægningsprojekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med omlægningsindsatsen ud fra de principper som de lokale trepartar har udarbejdet. De enkelte projekter vil skulle opnå nødvendig godkendelse og myndighedsbehandling, når de bliver konkrete.

Implementering af omlægningsplanen i 2026

Vejle Kommunes Grønne Trepert er i gang med at udarbejde en arbejdsplan for implementering af omlægningsplanen over de kommende år. Dette involverer bl.a. en prioritering af, hvornår de skitseprojekter, der indgår i omlægningsplanen startes op, arbejdsdeling og samarbejde med de mange forskellige interessenter, der er en del af processen når omlægningsprojekterne skal forundersøges og realiseres i dialog med lodsejerne. Det omfatter bl.a.:

- **Naturstyrelsen**, der efter aftale er projektejer for en række af projekterne i Vejle Kommunes potentialekort, særligt lavbundsprojekter i Ringkøbing Fjord vandoplandet, og på nogle felter har myndighedsansvar i forhold til arealanvendelsen,
- **Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø**, der behandler ansøgninger fra kommunerne om forundersøgelse og realisering af projekter, står for jordfordeling mellem lodsejere og opkøb af relevante ejendomme
- **Rådgivere og entreprenører**, der anvendes til tekniske undersøgelser, projektering og anlægsarbejde i forbindelse med omlægningsprojekter,
- **Landbrugsrådgivninger og udtagningskonsulenter**, som hjælper lodsejerne med at forstå deres muligheder i Grøn Trepert, og samarbejder med kommunerne om konkrete arealomlægningsprojekter, enten ved at kortlægge lodsejernes interesse eller hjælpe dem med ansøgninger
- **Nabokommuner**, når projekterne krydser de administrative grænser, hvilket kræver fælles koordination og samarbejde

Arealomlægningsprojekter tager erfaringsmæssigt 3-8 år at omsætte fra projektidé til den konkrete arealomlægning er gennemført. Det er en meget stor opgave for alle involverede parter, da der er meget som skal ske på samme tid. Aktuelt

skaber begrænsede medarbejderressourcer på tværs af kommuner, stat og rådgivere, begrænset finansiering til kompensation, jordfordeling og opkøb, usikkerhed omkring implementering af den nye kvælstofregulering, samt manglende lovgivning i forhold til skov, natur og biodiversitet flaskehalse i implementeringsprocessen.

Revision og videreudvikling af omlægningsplanen i de kommende år

De lokale trepart er forpligtet til løbende at opdatere omlægningsplanen for deres geografi, så den viser vejen til målopnåelse i den Grønne Trepert. Det betyder, at kommunerne løbende skal rette de enkelte omlægningsprojekter til, når man bliver klogere på, hvilke projekter, der kan gennemføres - og hvilke der falder bort. Erfaringsmæssigt er det ca. 1/3 af projekterne, der ikke kan gennemføres - og effekten er som regel også 1/3 lavere end forventet. Vejle Kommune kan derfor være nødt til at tegne nye skitseprojekter ind i potentialekortet i de kommende år.

I forbindelse med implementeringen af den nye kvælstofregulering skal der foretages en optælling af, hvor stort et areal der er omlagt i juni 2026, hvorfor den første større revision af omlægningsplanen vil finde sted omkring dette tidspunkt - og gentages min. én gang om året.

I forhold til skov og natur blev der i de fleste omlægningsplaner kun indtegnet arealer til skovrejsning, drikkevandsbeskyttelse og natur i begrænset omfang i 2025. Det skyldes, at rammevilkårene for disse virkemidler endnu ikke er afklaret. Ifølge de politiske aftaler i Grøn Trepert skal der foretages en revision af skovloven, udarbejdes en ny skovplan, samt formuleres en ny biodiversitetslov og naturgenopretningsplan. Samtidig er Miljøministeriet i gang med at udpege strategiske grundvandsområder, som danner grundlag for stærkere integration af drikkevandsbeskyttelse i Grøn Trepert. Det nationale politiske arbejde med disse områder har været i gang, men er sat på pause på grund af Folketingsvalget 26. marts. Hvornår der er afklaring af rammevilkårene er derfor usikkert.

Klima-, Natur- og Miljøudvalget besluttede 1. december 2025 (se sagen i bilag X) at udvalget sammen med de Lokale Treparter og den Kommunale Trepert i 2026 skal udarbejde reviderede målsætninger for skovrejsning, herunder urørt skov, og sammenhængende natur i Vejle Kommune med afsæt de nye nationale rammevilkår. Dette skal danne grundlag for udpegning af arealer til formålet i potentialekortet.

I aftalen om omlægningsplanen for Lokal Trepert Lillebælt / Jylland fra november 2025 indgår et muligt signaturprojekt i Vejle, Egtved, Højen og Grejs Ådale, som bakkes op af den Kommunale Trepert. Klima-, Natur og Miljøudvalget har på samme møde i december 2025 besluttet, at udvalget skal forelægges en strategi for udvikling af signaturprojekt med sammenhængende natur senest medio 2026. Udviklingsstrategien skal danne grundlag for at skaffe fondsfinansiering, udvikle forvaltningsmodel, mv. i samarbejde med lodsejere og interesseorganisationer i området.

Økonomi

Vejle Kommune har modtaget særlige midler til Grøn Trepert, i alt 6,34 mio. kr. i perioden 2025-2032 til udvikling og implementering af omlægningsplanerne.

Der er statslig finansiering knyttet til de virkemidler der indgår i planen (fx vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder, etc.), som inkluderer fuld finansiering af kommunens arbejde med forundersøgelse og projekttrealisering, kompensation til lodsejere, mv.

Der er dog ikke pt. afsat midler til finansiering af kommunernes arbejde med naturprojekter eller til kompensation af de lodsejere, der vælger at deltage i denne type projekter.

Forvaltningen vurderer, at hvis målsætninger og potentialerne for Vejle Kommune i Grøn trepart skal udnyttes, så skal der tilføres yderligere midler til projektudvikling, lodsejer-, borger- og interessentinddragelse mv. Denne udfordring indgår i de kommende budgetforhandlinger.

Klima og resiliensvurdering

Aftale om et Grøn Danmark (Grøn Trepert) opstiller mål for landbrugets bidrag til klimainsatsen, genopretning af en god økologisk tilstand i de danske søer, vandløb og farvande og den danske natur. Omlægningsplanen bidrager til realiseringen af Vejle Kommunes Klimaplanens målsætninger CO₂-reduktioner i landbrugssektoren, samt kvælstofindsatsen i de delvandoplande, som kommunen er en del af. Endelig bidrager omlægningsplanen til realisering af Klimaplanens mål om etablering af 3000 ha skov i kommunen inden 2030 og til realisering af Biodiversitetsplanen.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles i udvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 52: Status på fjernvarmeudrulning i Vejle Kommune

13.03.00-P35-1-22

Resumé

Vejle Kommune og forsyningsselskaberne har siden 2022 arbejdet målrettet med grøn omstilling og udfasning af gas i private boliger og kommunale ejendomme.

Det har resulteret i, at alle de potentielle fjernvarmeområder i Vejle Kommunes varmeplan er afsøgt, og at borgerne i de potentielle fjernvarmeområder er blevet tilbudt fjernvarme. Nogle steder har tilslutningen været høj, hvilket har betydet, at der er etableret fjernvarme. Andre steder har tilslutningen været for lav til at projektet kunne realiseres, og borgerne er i stedet blevet vejledt omkring grønne alternativer til olie- og gasfyr.

Sagsfremstilling

Forvaltningen ønsker at give Klima-, Natur- og Miljøudvalget en status på udrulning af fjernvarme i Vejle Kommune samt orientere udvalget om henvendelser fra ministerier/styrelser som arbejder med at skabe nationalt overblik over udrulning af fjernvarme.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Klima og resiliensvurdering

Udrulning af fjernvarme understøtter mål i Vejle Kommunes Klimaplan

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 53: Orientering om Marin Naturnationalpark Lillebælt

09.05.00-P00-1-22

Resumé

Der er truffet en politisk beslutning om udpegning af to marine naturnationalparker, hvoraf den ene ligger i Lillebælt.

Vejle Fjord er ikke indbefattet i det udpegede område for den marine naturnationalpark.

Udvalget skal drøfte en evt. opfølgende handling.

Sagsfremstilling

Staten har den 6. marts 2026 udpeget to havområder som Marin Naturnationalpark i hhv. Øresund og Lillebælt.

Etableringen af to marine naturnationalparker blev besluttet i forbindelse med aftale om finansloven 2022.

Den nye marine naturnationalpark i Lillebælt strækker sig fra Trelde Næs og Bogense i nord og til farvandet omkring Als og Assens i syd. I området vil fiskeri med bundtrawl og råstofindvinding ikke være tilladt. Der er et havdambrug inde i området, som ikke er omfattet af nationalparken, mens en klapplads ligger lige nord for områdets nordlige afgrænsning. Se bilag for kort over området.

Vejle Kommune har været inviteret med til informationsmøder hos Miljøstyrelsen, senest i oktober måned 2025. Ved den endelige afgrænsning er Vejle Fjord dog ikke med, selvom Sund Vejle Fjord projektet er Danmarks største marine naturgenopretningsprojekt. Teknik og Miljø har været i kontakt med ansatte ved staten, som fortæller at det er den politiske aftale, som er landet.

Der er afsat samlet 23 mio. kr. til naturgenopretning, beskyttelse af marsvinebestande samt formidling i Marin Naturnationalpark Lillebælt. Formidlingen vil varetages af Naturpark Lillebælt og Kyst og Lystfiskercenteret.

De fleste Lillebælt kommuner er med i et fælles projekt, kaldet "Liv i Lillebælt", som startede i 2021. I projektet arbejdes der med videndeling og mulighed for fælles marine projekter på tværs af kommunegrænser. Formålet er en fælles stemme og fælles udvikling af vores havmiljø i relation til Lillebælts udfordringer. Projektet "Liv i Lillebælt" vil restarteres i kraft af den fælles nye ramme i form af den marine naturnationalpark. Vejle Kommune deltager i dette samarbejde, også uden geografisk deltagelse i nationalparken.

Klima og resiliensvurdering

Marine tiltag er med til at understøtte den marine biodiversitet. Indsatserne skal ses i sammenhæng mellem de landbaserede tiltag til minimering af næringsstofudledningen til vandmiljøet.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles i Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at Udvalget drøfter de udmeldte rammer, og om der skal tages kontakt til Miljøstyrelsen.

Beslutning

Drøftet og godkendt.

Bilag

Bilag Kort over Marin Natur Nationalpark Lillebælt

Punkt 54: Orientering om pesticider i drikkevand - status for Vejle Kommune

13.02.02-A26-1352-08

Resumé

På baggrund af den aktuelle politiske debat i medierne om pesticider i drikkevand har Teknik og Miljø udarbejdet en status for drikkevandet i Vejle Kommune.

På 15 (30%) af de almene vandværker (mere end 9 forbrugere) kan man måle spor af pesticider i drikkevandet, men kun på ét vandværk, er grænseværdien overskredet. Ikke-almene vandværker (2-9 forbrugere) og ejendomme med egen vandforsyning undersøger ikke for pesticider.

For virksomheder med egen vandforsyning er billedet det samme som hos de almene vandværker.

Sagsfremstilling

I Vejle Kommune er der 50 almene vandværker. Grænseværdien for hvert enkelt pesticid i drikkevandet er 0,1 mikrogram pr. liter.

Status for almene vandværker (mere end 9 forbrugere)

De seneste analyser viser følgende for de 50 private almene vandværker i Vejle Kommune:

1 vandværk har pesticidrester over grænseværdien:

- Håstrup Vandværk (0,15 µg/l) 67 forbrugere

Vandværket har fået en dispensation i tre år til at løse problemet. De er pt. i gang med at etablere en ny dybere boring et stykke fra eksisterende kildeplads

14 vandværker har fundet pesticider under grænseværdien

- Syv vandværker har fund af mere end et pesticid i drikkevandet
- Alle 14 vandværker laver ekstra undersøgelser for at holde øje med udviklingen

35 vandværker har ikke fundet pesticider i drikkevandet

Tidligere fund over grænseværdien

Der har tidligere været to vandværker i kommunen, som har haft et pesticid over grænseværdien. Begge vandværkers borer er lukket. Det ene blev overtaget af et andet vandværk og det andet blev et distributionsselskab (køber vand af et andet vandværk)

Virksomheder mm. med egen vandforsyning

Vi har 67 virksomheder mm., hvor vi ser det samme billede (ca. 30% har pesticider i vandet). Én virksomhed har over grænseværdien, men de bruger kun vandet til at bade i.

Ikke-almene vandværker (2-9 forbrugere) og ejendomme med egen vandforsyning

Der er ca. 2.200 husstande med egen vandforsyning. Der er ikke et lovkrav om, at ejendomme med egen vandforsyning skal kontrollere drikkevandets kvalitet.

Der er 185 ikke-almene vandværker. Disse vandværker skal kun undersøge deres drikkevand for ganske få stoffer og ikke pesticider.

Teknik og Miljø har ikke et nøjagtigt billede af indholdet af pesticider i disse borer. Vurderingen er, at problemet er større end de almene vandværker, da der her ofte er tale om kortere borer end ved de almene vandværker.

Klima og resiliensvurdering

Rent drikkevand er en forudsætning for øget bosætning og livskvalitet for Vejle Kommunes borgere nu og i fremtiden.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur-og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 55: Opfølgning på Ankestyrelsens brev om manglende beskyttelse i BNBO (boringsnære beskyttelsesområder)

09.08.00-P21-66-20

Resumé

Ankestyrelsen har 10. marts 2026 anmodet Vejle Kommune om en politisk behandlet udtalelse om kommunens arbejde med beskyttelse af de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Vejle Kommune har i dag gennemført 89 % af de nødvendige BNBO-indsatser. 25. marts 2026 forelægges yderligere to frivillige aftaler for Byrådet. Når disse aftaler godkendes, vil kommunen have gennemført mere end 90 % af indsatserne og dermed være over ministeriets tærskel for utilstrækkelig fremdrift.

Sagsfremstilling

Miljøstyrelsens statusopgørelse pr. 18. november 2025 angav, at Vejle Kommune havde gennemført 82 % af de BNBO-indsatser, der efter kommunens risikovurderinger var nødvendige. Siden da har kommunen arbejdet målrettet for at færdiggøre de resterende sager og er nu i mål med 89 %. 25. marts 2026 forelægges yderligere to frivillige aftaler for byrådet, og ved godkendelse vil Vejle Kommune have gennemført 92 % af indsatserne. Dermed har kommunen opfyldt ministeriets krav om tilstrækkelig fremdrift.

Status

I Vejle Kommune er der i dag 136 BNBOer, som fordeler sig således:

Intet behov (ingen erhvervmæssig brug af pesticider inden for BNBO eller nedlæggelse af vandværk inden for kort tidshorizont)	63
I mål	65
På vej , vandværker og lodsejere er næsten på plads - Nørup Vandværk, Sandvad Vandværk, TREFOR Follerup Vandværk	3
Grøn Trepert , TREFOR Tørskind Vork Vandværk (3 BNBOer), TREFOR Solekær kildeplads (2 BNBOer)	5

Arbejdet har været forsinket af bl.a. ejendomshandler, komplekse forhandlinger med lodsejere om erstatninger. Teknik & Miljø har i hele perioden arbejdet aktivt - i dialog med vandværkerne - med at færdiggøre opgaven. For de 5 af BNBOerne, som er en del af skitseprojekter i Grøn Trepert, er arbejdet forsinket, på grund af kompleksiteten i de meget større projekter. Teknik & Miljø har dog besluttet, at der også bliver varslet forbud i disse BNBOer, hvis der ikke er sket yderligere fremdrift inden for ganske kort tid.

Administrativ vurdering

Teknik & Miljø vurderer, at Vejle Kommune nu er meget tæt på fuld målopfyldelse og forventes at overstige 90 %-målet umiddelbart efter byrådets behandling af de to frivillige aftaler den 25. marts 2026.

Kommunen har dokumenteret fremdrift, og der ses ikke behov for en egentlig tilsynssag, forudsat at de resterende indsatser færdiggøres som planlagt.

Forslag til udtalelse til Ankestyrelsen

Vejle Byråd kan oplyse, at kommunen nu har gennemført 89 % af de nødvendige BNBO-indsatser. 25. marts 2026 behandles yderligere to frivillige aftaler i byrådet. Når disse aftaler godkendes, vil kommunen have gennemført 92 % af indsatserne.

Byrådet bemærker, at kommunen siden efteråret 2025 har arbejdet målrettet for at færdiggøre de resterende sager. Byrådet forventer derfor, at kommunen inden for meget kort tid har fuld eller næsten fuld målopfyldelse af alle nødvendige BNBO-indsatser.

Klima og resiliensvurdering

Grundvandsbeskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder er med til at sikre fremtidens drikkevand. Rent drikkevand er en forudsætning for øget bosætning og livskvalitet for Vejle Kommunes borgere nu og i fremtiden.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at Byrådet godkender den foreslåede udtalelse, som herefter sendes til Ankestyrelsen.

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Brev fra Ankestyrelsen med bilag

Punkt 56: Orientering om Klimapuljen og Borgernes Grønne Omstillingspulje i Klima-, Natur- og Miljøudvalget

01.30.00-P20-2-26

Resumé

Udvalget orienteres om historik og puljepraksis for Klimapuljen og Borgernes Grønne Omstillingspulje. Orienteringen indeholder historik, rammer og principper, sagsbehandlingsprocedure og overblik over støttede projekter.

Sagsfremstilling

Klima-, natur- og miljøudvalget har på nuværende tidspunkt to forskellige puljer der har til formål at understøtte kommunens klimaindsats, forankret i Klimaplanen. Herunder gives et overblik over de to puljer. Se uddybet beskrivelse af puljernes historik, rammer og principper samt procedure i **Bilag 1**.

Klimapuljen

Klimapuljen bygger videre på den tidligere grønne pulje fra Klimaudvalget (2020–2021), hvor der blev udmøntet midler til klimaprojekter med dokumentérbar CO₂-reduktion og klimatilpasning. I 2022 besluttede Klima-, Natur- og Miljøudvalget at videreføre puljen med supplerende kriterier for evidens, klimaeffekt og mulighed for nytænkende løsninger. Puljen ændrede navn til klimapuljen. Se referat fra udvalgs møde den 7. marts 2022, sag nr. 40 i **Bilag 2**.

Puljen administreres af Klimasekretariatet, og ansøgninger behandles løbende. Projekter skal ligge inden for klimaplanens indsatsområder, have høj lokal klimaeffekt og ikke kunne finansieres via almindelige driftsmidler. Der lægges vægt på CO₂-gevinst, hurtig effekt, tværgående samarbejde, skaleringspotentiale, synergi og medfinansiering.

Der findes ikke et fast ansøgningsskema, men ansøgere skal beskrive projektets formål, organisering, budget, tidsplan samt klima- og samfundseffekt. Projekter forventes at arbejde tværgående og bidrage til bæredygtig udvikling og resiliens. Modtagere af midler skal løbende afrapportere fremdrift og økonomi til Klimasekretariatet, som står for status og evaluering til udvalget.

Se oversigt over støttede projekter i **Bilag 3**.

Borgernes Grønne Omstillingspulje

Borgernes Grønne Omstillingspulje blev etableret i 2021 som en borgerrettet klimapulje på 3 mio. kr. Puljen er siden overgået til Klima-, Natur- og Miljøudvalget og fungerer nu i samarbejde med Udvalget for lokalsamfund og nærdemokrati. Da den oprindelige pulje blev opbrugt, blev det vedtaget, at ansøgninger fortsat behandles enkeltvis med finansiering fra Klimapuljen.

Puljen administreres af Grønt Forum og støtter projekter drevet af borgere, foreninger og lokalområder, der bidrager til implementering af klimaplanen og styrker lokal klimahandling, CO₂-reduktion og klimafællesskaber. Foreninger med CVR-nummer kan søge op til 300.000 kr. Projekter med bred gavn, lokalt engagement, nytænkning og samarbejde på tværs prioriteres højest. Ansøgninger på op til 50.000 kr. behandles i Udvalget for lokalsamfund og nærdemokrati, mens større ansøgninger behandles i Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Ansøgning sker via et standardiseret skema på Vejle Kommunes og Grønt Forums hjemmesider. Alle ansøgninger vurderes ud fra puljens kriterier og faglige vurderinger, og ansøgere får støtte undervejs af Grønt Forum. Ved tilsagn følger kontrakt, krav til dokumentation samt et evalueringsskema.

Se oversigt over støttede projekter i **Bilag 4**.

Klima og resiliensvurdering

Klimapuljen og Borgernes Grønne Omstillingspulje er en del af udvalgets arbejde med implementeringen af Vejle Kommunes Klimaplan. Puljerne har til formål at aktivere og understøtte kommunens forvaltninger, borgere, frivillige foreninger og lokalsamfunds handlemuligheder og viden om klimaindsatsen, inden for rammerne af klimaplanen. Puljerne støtter aktiviteter der fremmer handling, reducerer CO₂-udledningen og skaber en øget forståelse for klimaplanen. Ligeledes er der en social og resilient dimension omkring fællesskab, samarbejde, lokal værdi og udvikling, som vægtes i vurderingen af ansøgningerne.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles i Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Puljepraksis for klimapuljen og borgerens grønne omstillingspulje i KNMU

Bilag 2 Referat fra KNMU 7marts2022

Bilag 3 Overblik over tildelinger fra Klimaudvalgets Grønne Pulje 2020-2021 og fra KNMUs klimapulje 2022-2025

Bilag 4 Overblik over støttede projekter i Borgernes Grønne Omstillingspulje

Punkt 57: Ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Munkebjerg friskole

00.16.00-Ø40-23-26

Resumé

Der er modtaget en ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Munkebjerg Fribørnehave om 70.000 kr. til projektet "El lade cykler".

Jævnfør vedtaget aftale mellem Klima-, Natur- og Miljøudvalget og Udvalget for Lokalsamfund og Nærdemokrati, behandles ansøgningen på grund af beløbsstørrelsen, på Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Forvaltningen vurderer, at selvom projektet har et relevant fokus på grøn mobilitet og uddannelse, så har det en begrænset effekt og indstiller derfor til støtte med betingelse af at der indgås samarbejde med lokalsamfundet omkring en låneordning.

Sagsfremstilling

Resumé af det ansøgte projekt

Der er modtaget en ansøgning til Borgernes Grønne Omstillingspulje fra Munkebjerg Fribørnehave om 70.000 kr. til projektet "El lade cykler". Munkebjerg Fribørnehave er en nyere, mindre børnehave i Andkær med 30 børn og et stærkt pædagogisk fokus på natur, udeliv og fællesskab.

Projektet består af indkøb af 2 el-ladcykler med plads til 6 børn pr. cykel. Formålet er at øge børnehavens muligheder for at komme ud i naturen og deltage i ture på tværs af alder, uden at være begrænset af afstande til naturområder. Afstanden til skov, strand, søer og kulturelle tilbud gør det i dag svært for flere børn at deltage i hverdagsudflugter, hvilket begrænser de pædagogiske aktiviteter og naturoplevelser. El-ladcyklerne skal gøre det muligt for børnehaven at øge hyppigheden af ture samt udbygge samarbejdet med Munkebjerg Friskole gennem fælles aktiviteter på tværs af alder. Projektet har som overordnet mål at styrke trivsel, motorisk udvikling, fællesskab og deltagelsesmuligheder for alle børn, samtidig med at transporten bliver mere klimavenlig ved at erstatte bilture med cykelture.

Konkret vil projektets aktiviteter bestå af:

- Indkøb af 2 el-ladcykler til institutionsbrug.
- Introduktion af ladcyklerne i den pædagogiske praksis.
- Løbende planlagte ture til skov, strand, søer, legepladser og kulturelle steder.
- Fælles aktiviteter med Munkebjerg Friskole.
- Løbende evaluering af børnenes trivsel, deltagelse og klimamæssig effekt.

Forvaltningens vurdering

Klima: Projektet understøtter indsatserne "grøn mobilitet" og "uddannelse af borgere". Ved at erstatte bilture med el-ladcykler reduceres CO₂-udledning og lokal biltrafik.

Fællesskaber: I projektet er der samarbejde med Munkebjerg friskole. På sigt er der planer om at indgå samarbejde med den lokale fritidsordning eller andre aktører, hvis relevant. Der kunne med fordel indgås samarbejde med forældrebestyrelser og lokalråd om at udvide brugen af cyklerne til lokalsamfundet mhp. udbredelse af cyklisme og klimavenlig adfærd blandt børnefamilier.

Læring og innovation: Projektet bidrager til ny praksis i børnehaven, som kan være forbillede for andre uddannelsesinstitutioner.

Forvaltningen vurderer, at selvom projektet har et relevant fokus på grøn mobilitet og uddannelse, så har det en begrænset effekt da det er børnehavens ansatte og 30 børn der får gavn af projektet. For at kunne skabe en større effekt på lokal klimahandling og -bevidsthed mangler der en dimension med fokus på at inspirere de lokale familier til at cykle til lokale naturområder frem for at tage bilen.

Forvaltningen indstiller til støtte af projektet med det ansøgte beløb, men med krav om at der indgås et formelt samarbejde med forældrebestyrelserne i Munkebjerg Fribørnehave, Munkebjerg Friskole samt evt. den lokale

fritidsordning og Andkær lokalråd omkring en låneordning for lokalsamfundet. Der findes gode erfaringer fra tidligere projekter fra Uhrhøj og Skibet lokalsamfund, som forvaltningen kan henvise til.

Økonomi

Udvalget ansøges om 70.000 kr. Forvaltningen indstiller til støtte.

Tillægsbevilling til Drift (i 1.000 kr.)	Budgetår	Konsekvenser i overslagsår		
	2026	2027	2028	2029
Udvalg Bevillingsområde				
Tillægsbevilling:				
KNMU El-ladcykler Munkebjerg Fribørnehave	70			
Finansiering				
KNMU Klimapulje - sted 015.175	-70			
Tillægsbevilling netto i alt	0	0	0	0
Kassen (- = forbrug)	0	0	0	0

Opsummering af bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen medfører at der bevilges 70 t.kr. til El-ladcykler hos Munkebjerg Fribørnehave.

Der resterer 4 mio. kr. i Klimapuljen på drift i 2026 før mødet.

Klima og resiliensvurdering

Klima: Projektet adresserer klimaplanens fokus på grøn mobilitet og uddannelse af borgere. Projektet kan bidrage til reduktion af CO2-udledning ved at erstatte bilture med cykelture, samt inspirere til lokal klimavenlig adfærd.

Resiliens: Projektet kan understøtte lokalt fællesskab igennem samarbejde med lokale aktører.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles i Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget støtter projektet med det ansøgte beløb med betingelse om at der oprettes en låneordning for lokalsamfundet.

Beslutning

Godkendt, med bemærkning om, at de juridiske forhold omkring ejerskabet af cyklerne afklares, og at forvaltningen med ansøger aftaler en nærmere model for hvordan cyklerne kommer lokalsamfundet til gode.

Bilag

Ansøgning om puljemidler - El lade cykler.pdf

Punkt 58: Drøftelse af Klimadag i Vejle og Klimaprisen 2026

01.30.00-P20-1-26

Resumé

Vejle Kommunes årlige Klimadag og Klimapris understøtter udmøntningen Klimaplan 2025-2050.

Forvaltningen præsenterer baggrund og historik for den årlige Klimadag og Klimapris i årene 2023-2025 samt forslag til tema for henholdsvis Klimadag og Klimapris 2026.

Forvaltningen indstiller at udvalget drøfter samt beslutter afholdelse af en Klimadag i Vejle 2026 og uddeling af Klimapris 2026.

Sagsfremstilling

Baggrund og historik

Klimabevidst adfærd og grønnere valg har afgørende betydning for at nå Klimaplanens målsætninger. Ifølge Concito udleder hver dansker i gennemsnit 13 ton CO₂ årligt. **Klimadag i Vejle** er et event, der understøtter at lokale aktører i kommunen kan mødes og samarbejde om klimaindsatser, og er et arrangement, der inviterer interesserede borgere ind til dialog og aktiviteter, der styrker resiliens og inspirerer til grønnere valg i hverdagen. I forbindelse med Klimadagen er der hidtil hvert år uddelt en **Klimapris**, som anerkendelse af dem, som har gjort en særlig indsats for den grønne omstilling i Vejle Kommune.

Tema, lokation og formater for Klimadagen og Klimaprisen har været forskellige fra år til år for at nå forskellige aktører og borgere og understøtte de virksomheder og aktører der arbejder med bæredygtighed. Hidtil har Klimadagen været afholdt følgende steder:

- 2023: Spinderihallerne med bredt fokus på klimahandling inden for klimatilpasning, energi, byggeri, bæredygtigt forbrug og biodiversitet.
- 2024: RCV (i forbindelse med Ressource Center Vejles 1-års jubilæum) med fokus på bæredygtigt forbrug og affaldsforebyggelse.
- 2025: Rådhuset i Vejle med fokus på verdensmålsugen i samarbejde med bibliotekerne, den nationale klimahandledag og inddragelse af lokale detailbutikker.

Klimadagen og Klimaprisen bliver til gennem et bredt samarbejde på tværs af flere kommunale forvaltninger, Vejle Kommunes foreningsliv, lokale virksomheder, uddannelser m.fl. Samarbejder som bidrager til det tværgående arbejde omkring borgerrettede klimaindsatser den øvrige del af året.

Se vedhæftede oversigt over de forrige klimadage og klimaprisuddelinger i **Bilag 1**.

Forslag til lokation og tema for Klimadag i Vejle 2026

Forvaltningen anbefaler, at der i år afholdes Klimadag i Vejle lørdag d. 19. september med afsæt i Økolariets rammer og kalender. Økolariet vil i tæt samarbejde med relevante aktører være vært samt koordinator i forbindelse med Klimadagens afvikling.

Forvaltningen foreslår at temaet for årets Klimadag er et af følgende:

- **Del og Genbrug**
 - Dette tema sætter fokus på et centralt emne i klimaindsatsen, der handler om at mindske ressourceforbruget ved at dele og genbruge.
 - På dagen vises eksempler fra hele Vejle Kommune – fra delebilsordninger til dele/bytteskabe og meget mere.
 - Det anbefales at Klimaprisen 2026 har følgende ramme for nominering:
 - Lokale ildsjæle, virksomheder eller fællesskaber der har gjort en særlig indsats for at udbrede dele- eller byttepraksis.
- **Klar til klimaforandringer**
 - Temaet sætter fokus på at styrke vores lokale resiliens, ift. klimarelaterede forandringer som oversvømmelser, hedeølger, ressourcemangel og behov for øget selvforsyning.

- På klimadagen får man indsigt i både store og små greb ift. hvordan vi kan forberede os på udfordringer og trusler. Deltagere kan bl.a. høre om hvordan lokale fællesskaber skaber fælles løsninger og om muligheder for at indgå i beredskaber.
- Under dette tema foreslår forvaltningen at Klimaprisen 2026 har følgende ramme for nominering:
 - Lokale ildsjæle, virksomheder eller fællesskaber der har gjort en særlig indsats for styrke lokal resiliens, beredskab, eller samarbejde i relation til klimarelaterede udfordringer.

Proces og udvalgets rolle i forhold til Klimadagen

Beslutter udvalget, at der skal afholdes Klimadag i 2026, udarbejder forvaltningen et forslag til program og budget, der præsenteres til godkendelse på et kommende udvalgsmøde. På dette møde vedtages desuden udvalgets deltagelse i og rolle på klimadagen. Der har været tradition for at udvalget og evt. øvrige politikere i byrådet deltog for at indgå i dialog med de deltagende borgere omkring forskellige klimatematikker.

Kriterier, proces og udvalgets rolle i forhold til Klimaprisen

Det foreslås at proceduren for indstillinger, nominering af finalister og afstemning følger de forrige års praksis:

- Det annonceres at klimaprisen uddeles.
- Alle kan indstille kandidater inden for årets ramme for nominering. De indstillede kandidater screenes af Klimasekretariatet inden KNMU nominerer finalister, der går videre til en offentlig afstemning. Klimaprisen uddeles på Klimadagen af en repræsentant for udvalget.
- Kandidater til Vejles Klimapris skal høre hjemme i Vejle Kommune. I indstillingen skal gennemførte konkrete initiativer og handlinger beskrives, samt hvilken effekt og betydning indsatsen har haft, herunder hvor mange mennesker, den har påvirket.

Forvaltningen foreslår følgende kriterier for nominering af finalister:

- Klimaet er en konkret anledning og/eller der er en positiv klimaeffekt af indsatsen
- Indsatsen skal være ekstraordinær og have resulteret i reelle forandringer
- Indsatsen tjener som eksempel og inspiration for andre – både i stor og lille skala

Afrapportering og evaluering af Klimadag og Klimapris

Udvalget gives en afrapportering og evaluering af Klimadag og Klimapris 2026 efter afholdelse.

Økonomi

Budgettet for de tidligere år har været følgende:

- 2023: 250.000 kr
- 2024: 250.000 kr
- 2025: 150.000 kr.

Forvaltningen estimerer, at hvis der skal afholdes Klimadag 2026, vil budgettet for denne være sammenligneligt med tidligere år.

Klima og resiliensvurdering

Hver dansker udleder i gennemsnit 13 ton CO₂ årligt. Vi kan hver især direkte påvirke CO₂-reduktionen ved at træffe flere grønne valg i hverdagen. Klimabevidst adfærd og grønnere valg har afgørende betydning for at nå Klimaplanens målsætninger. Klimaprisen øger kendskabet til inspirerende initiativer og Klimadagen i Vejle er et event, der inviterer interesserede borgere ind til dialog og aktiviteter, der styrker resiliens og inspirerer til grønnere valg.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles i Klima, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at der afholdes Klimadag i Vejle d. 19. september 2026 i Økolariet,

at temaet for klimadagen er ”Del og genbrug”, og

at Vejle Kommunes Klimapris uddeles i forbindelse med Klimadag 2026 med tema og kriterier for Klimaprisen 2026 som beskrevet i sagen.

Beslutning

Godkendt.

Bilag

Bilag 1 Overblik over Klimadag og Klimapris 2023 - 2025

Punkt 59: Ansøgning til klimapuljen - Minifestival om biobaserede byggematerialer

82.19.00-A00-1-26

Resumé

Der søges 49.500 kr. fra Klima-, Natur og Miljøudvalgets klimapulje til afholdelse af en minifestival om biobaseret byggeri den 29. maj 2026 på Syddansk Erhvervsskole i Vejle. (Se ansøgningen: Bilag 1)

Formålet med eventet er at styrke lokale kompetencer, skabe dialog mellem uddannelse og erhvervsliv og øge byggebranchens aktørers kendskab til biobaserede byggematerialer.

Eventet understøtter udmøntningen af Vejle Kommunes klimaplan 2025-2050, hvori byggeri er et selvstændigt indsatsområde.

Forvaltningen indstiller at ansøgningen imødekommes.

Sagsfremstilling

Byggeri er et selvstændigt indsatsområde i Vejle Kommunes Klimaplan 2025-2050 - her står bl.a. 'Vi understøtter, at uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet modnes til det bæredygtige byggeri'.

Der er indført grænseværdier i bygningsreglementet for CO₂ udledning pr. m² ved nybyggeri. Grænseværdierne sænkes i 2027 og 2029, og råstoffer som f.eks. grus og sand er begrænsede ressourcer, hvilket øger behovet for alternative materialer i byggeriet.

Biobaserede byggematerialer – f.eks. halm, træ, hamp og andre plantebaserede materialer, bidrager til at reducere byggeriets klimaaftryk. Der er behov for mere viden om biobaserede byggematerialer både i uddannelserne og blandt byggebranchens forskellige aktører.

Syddansk Erhvervsskole og Vejle Erhverv er gået sammen med Center for Biobaseret Byggevejledning om afholdelse af en minifestival om biobaseret byggeri den 29. maj 2026 på Syddansk Erhvervsskole i Vejle. Her tilbydes et introduktionskursus til biobaseret byggeri med praktiske byggeøvelser der inkluderer indsigt i, hvordan konstruktionen lever op til både klimakrav, byggelovgivning og økonomiske rammer. Til eventet vil der desuden være vidensdeling og oplæg om fremtiden med biobaseret byggeri – herunder om potentialet for forretningsudvikling.

DM i Skills i 2027 i Vejle deltager med en stand på minifestivalen. Arrangementet har potentiale som en prøvehandling/aktivitet forud for DM i Skills i 2027 i Vejle, hvor biobaseret byggeri kan indgå som fagligt tema.

Eventet dokumenteres i en video, som efterfølgende vil indgå i det tværfaglige netværkssamarbejde med byggebranchens uddannelser og erhvervsliv.

Økonomi

Vejle Erhverv står for koordinering, Syddansk Erhvervsskole bidrager med underviser, værktøj og lokaler, Center for Biobaserede Byggevejledning bidrager med oplæg samt byggematerialer til en værdi af 20.000 kr.

Der ansøges om i alt 49.500 kr. til dækning af udgifter til øvrige materialer til workshop, oplægsholder samt forplejning og videodokumentation. (Se bilag 1 for udfoldet budget).

Der resterer 4 mio.kr. i Klimapuljen på drift i 2026 før mødet.

Tillægsbevilling til Drift (i 1.000 kr.)		Budgetår	Konsekvenser i overslagsår			
Udvalg Bevillingsområde		2026	2027	2028	2029	
Tillægsbevilling:						
ØU	Minifestival om biobaseret byggeri	50				
Finansiering						
KNMU	Klimapulje - sted 015.175	-50				
Tillægsbevilling netto i alt		0	0	0	0	
Kassen (- = forbrug)		0	0	0	0	

Opsummering af bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen medfører at der bevilges 49.500 kr. til minifestival om biobaseret byggeri under Vejle Erhverv. Der resterer 4 mio. kr. i Klimapuljen på drift i 2026 før mødet.

De bevillingsmæssige konsekvenser medtages i 1. kvartalsopfølgning 2026.

Klima og resiliensvurdering

I Danmark står byggeriet for ca. 30 pct. af drivhusgasudledningerne. Der er behov for udvikling af nye materialevalg og praksisser i byggeriet i alle branchens led. Projektet bidrager til udmøntningen af klimaplanens målsætninger om at understøtte byggebranchens uddannelser og aktører i at tilvælge bæredygtigt byggeri gennem praksisnær vidensdeling omkring bæredygtige byggeprocesser.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur og Miljøudvalget

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget støtter projektet med 49.500 kr. fra Klimapuljen.

Beslutning

Godkendt, med bemærkning om at beløbet godkendes forholdsmæssigt ifht. 100 deltagere.

Bilag

Bilag 1_Ansøgning_Minifestival_biobaseret byggeri

Punkt 60: Deltagelse i Kommunale aktiviteter

00.22.00-A26-14-25

Resumé

Deltagelse i kommunale aktiviteter.

Sagsfremstilling

Af Vejle Kommunes regulativ af 22. januar 2014 om byrådsmedlemmers vederlag og godtgørelse mv. fremgår af punkt 3, litra f, at der kan tillægges erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af andre kommunale hverv end møder, når deltagelsen sker efter anmodning fra Byrådet eller Byrådets udvalg.

- Møde med Vingsted Skydebane den 16. marts 2026, fra kl. 18.00 - 19.00
- Fællesmøde mellem Klima-, Natur- og Miljøudvalget, Teknisk Udvalg og bestyrelsen for Vejle Spildevand den 23. marts 2026, fra kl. 14.00 - 16.00

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget drøfter, om der er behov for, at et eller flere medlemmer af udvalget varetager andre erhverv.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 61: Meddelelser

00.22.00-A26-14-25

Resumé

Meddelelser til og fra Klima-, natur- og Miljøudvalget.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at meddelelser deles.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 62: Nyt fra vores udpegede medlemmer

00.22.00-G01-11-25

Resumé

Meddelelser til og fra vores udpegede medlemmer i styregrupper, bestyrelser og repræsentantskaber m.v.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at meddelelser deles.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 63: Digital godkendelse af beslutningsprotokol

00.22.00-A26-14-25

Resumé

Beslutningsprotokol til digital godkendelse af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen underskrives digitalt ved at trykke på godkend i First Agenda.

Klima og resiliensvurdering

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Klima-, Natur- og Miljøudvalget.

Indstilling

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at beslutningsprotokollen godkendes.

Beslutning

Godkendt.